

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 43.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1915.

Leto VIII.

Ljubljana, 19. oktobra 1915.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je sprejel 16. t. m. zastopnike nemških mest. V avdienci so se razgovarjali o težavnih nalogah, ki jih nalaga sedanja doba mestom. Ob tej priliki je grof Stürgkh omenjal, da bodo po vojski pač drugače v carinskem oziru s poljedeljskimi pridelki, kakor se je postopalo dozdaj in da se ne pričakuje odpor od kmečke strani proti uvozu mesa iz inozemstva.

Zdaj seveda taki bodoči načrti ne bodo ničesar izpremenili. Recimo pa kar odkrito, da tvori vojska le izjemno dobo. Ubogega konzumenta, ki bi ga radi nekateri kmetovi hujskači najrajši odrli na meh, le tolaži, ko čuje iz ministrovih ust, da bomo po vojski smeli dobiti meso od drugod,

Zdaj, ko čujemo iz Stürgkhovih ust, da se bo odprl uvoz tuji živini v našo državo, se spominjamo, da smo tudi pred vojsko poznali draginjo. Veliko se je tožilo proti carinski politiki, ki je branila pred vsem veleposestnike, da si se morajo takratne razmere v primeri s sedanjimi le blagoslovljati in si le želimo, da bi se zopet povrnili tisti časi nazaj. Ko bo končana vojska, bomo hlepeli po uvozu, da se zopet nasitimo.

Gotovo, agrarni sebični sitneži in njih hujskači, ki jim ni drugega sveto, kakor njih dobrobit, ki jim je vseeno, če radi umazanega agrarnega pohlepa po profitu stradajo in umirajo delavske rodbine in njih otročiči, ko se kmečki brezvestni hujskači valjajo po mehkih stolih, kjer kujejo svoje peklenke kmete hujskajoče nečedne načrte, po vojski ne bodo več hujskali, naj se mesu uvoz zapre. Kmet bo namreč sam potreboval živine, ker mu jo je in mu jo še bo pobrala vojska. Tudi oslavljeni ljudje se bodo morali okrepčati. Farbat po vojski ne bo mogel nihče, zdaj med vojsko to še gre, ker ojstre kritike gospodje državni pravdniki ne dopuste, a po vojski to ne bo šlo. Vojska je namreč dober učitelj in nas je naučila, da natančno vemo, koliko potrebujemo.

Ministrski predsednik grof Stürgkh nam je napovedal dobo, ko bomo zopet

lahko sedeli pri polnih egipčanskih loncih mesa.

Bog daj, da bi ta čas že kmalu napočil.

V časih sedanje draginje.

Ljubljana, 18. oktobra 1915.

Draginja in pomanjkanje trkata z vedno večjo silo na vrata revežev. V teh strašno resnih in hudih časih, ko cene živilom takorekoč samo po sebi naraščajo, se pa dobe še ljudje, ki delajo na to, da bi se umetno povišale cene najpotrebnejšim živilom.

Sedanji položaj precej dobro osvetljuje poročilo ljubljanskega mestnega aprovizijskega odseka podano v seji ljubljanskega občinskega sveta dne 12. t. m. Poročal je dr. Triller, ki je izvajal med drugim:

Slavni občinski svet! Delo našega aprovizačnega odseka se je v zadnjem času potrojilo, če ne počvetterilo. V avgustu nam je bila poverjena izključna dobava moke za Ljubljano in pozneje tudi še za Zgornjo Šiško in Moste. **Mesečno prihaja 50 do 60 vagonov moke v vrednosti do 300.000 kron v naša skladišča.** S tem si je naložil odsek in njegovi organi naravnost ogromno delo, kateremu so se stavile spočetka velike težkoče, ki pa so sedaj srečno premagane, tako da poteka cela akcija povsem zadovoljivo. Odsek si je ustvaril v nedodelani cerkvi sv. Jožefa primerno centralno skladišče ter ima tudi v mestu samem več filijalnih zalog. Obširna akcija pa je zahtevala popolni preustroj našega aprovizačnega organizma, kateremu smo morali ustvariti posebni kontor, posebno blagajno in knjigovodstvo. Posebne težkoče so izvirale spočetka iz nedostatka sredstev za dovažanje blaga s kolodvora v skladišče. V tem oziru nam je šla izredno na roko vojaška oblast, ki nam je dala konje in vozove, pozneje pa tudi avtomobile na razpolago.

Vojaški upravi bodi tudi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

Mestni kruh.

Posebno važna za mestno aprovizacijo je bila ustanovitev mestne vojne pekarnice. Obrat smo morali skoraj po-

večati in danes izdelujemo v lastni pekarni iz 6000 do 10.000 kg kruha na dan. Omogočeno nam je to, ker smo najeli veliko strojno Schreyevo pekarno, medtem ko nam služi sedaj Jenkova za rezervo. Po zaslugi naše pekarnice je imela Ljubljana tudi v najhujših časih zdrav, tečen, dober in cenen kruh, katerega občinstvo splošno hvali. Žal, da nam potrebna krušna moka ne dohaja tako redno, kakor bi bilo želeto. Zato smo baš zadnje dni morali poseči po finejši moki ter pečemo provizorično bel kruh, ki bo moral biti seveda nekoliko dražji. Občinstvo mora potrpeti — storili smo vse, da dosežemo redno dobavo krušne moke.

Krušne karte.

Neugoden vtis bo morda tu in tam izzvala zopetna opozoritev, da se brez krušnih kart ne sme prodajati ne moke ne kruha. 200 g moke na dan je res za marsikoga malo, toda uvaževati moramo resne čase, v katerih živimo. Vlada zahteva najostrejšo izvajanje tozadevnih predpisov, ker bi sicer nastale največje nepravilnosti. Pri vojnem žitnem prometnem uradu sem interveniral, ali bi ne bilo mogoče dovoliti vsaj za one, ki morajo izhajati brez mesa in ki opravljajo težja dela, pomnožitev dnevne porcije. Odgovorilo se mi je, da je izključeno in da bi se dalo v tem oziru kaj ukreniti le v toliko, v kolikor bi se odrekli sloji, ki so z moko založeni, krušnim znamkam. Tozadevna akcija, ni še zaključena in morda le dosežemo kak uspeh.

Rekvizicija jajc.

Velika kalamiteta za Ljubljano je bila aprovizacija z jajci. Jajca so postajala na našem trgu pravi luksuzni predmet. Tu se je posrečilo aprovizijskemu odboru dobiti dovoljenje za izključno rekviriranje jajc po maksimalnih cenah v treh dolenjskih okrajih. Ta akcija je nekaj časa izborno uspevala; naenkrat pa se je pojavila stagnacija in danes imamo opraviti z neko pasivno resistenco ali celo štrajkom producentov. O vzrokih bom govoril pozneje.

Prodaja krompirja.

Važno pravico si je pridobil aprovizijski odsek pri nakupovanju krompirja. V kranjskem okraju ima

naše mesto prednost pri nakrpoivanju tega važnega živila in posrečilo se nam je zasigurati 58 vagonov, katere bode-mo prodajali po izredno nizki ceni 9 K za 100 kg. Ker smo se lotili akcije z ve-liko energijo in ob čim najboljšem ča-su, nam konfuzije, ki so nastale v vpra-šanju tolmačenja maksimalnih cen vsled izvestnih agitacij, najbrž ne bodo mogle več škodovati.

V ostalem pa tudi ta koncesija me-stni aprovizaciji ni našla milosti pri dežel-nem odboru.

Manj srečni smo bili dosedaj glede fižola.

Obrnili smo se na vojni žitnoprometni urad in upam, da bo imela naša inter-vencija uspeh.

Pravočasno smo nakupili tudi en vagon masti, katero lahko sedaj prodaj-amo v svoji vojni prodajalni manj pre-možnim slojem po 6 K.

Tudi glede vseh drugih živil smo storili kar smo mogli in v marsi-čem je bil naš aprovizijski odsek pre-bivalstvu prava opora.

Akcija glede premoga in petroleja se nam doslej ni posrečila. Petroleja ni dobiti, ker ni na razpolago vagonov s cisternami, v sodih ga pa gališke tvr-dke ne oddajajo, glede premoga smo na-pravili že spomladi sklep s Trboveljsko družbo, ki nam sedaj pravi, da nima ne blaga ne vagonov.

Konferenca pri deželni vladi.

Slavni občinski svet! V zvezi z na-šim aprovizijskim vprašanjem se moram dotakniti tudi konference, ki se je vršila dne 1. oktobra na željo kranjskega deželnega odbora pri kranj-ski deželni vladi.

Te konference sem se udeležil kot zastopnik mesta oziroma načelnik aprovizačnega odseka. Z obžalovanjem moram konstatirati, da je prišlo pri razpravi o raznih vprašanjih zlasti pa glede mesa, jajc in mleka do jako ost-rega nasprotstva med menoj in zastop-

niki deželnega odbora, ki so stavili predloge, proti katerim sem moral kot za naše konzumujoče občinstvo skrajno kvarnimi kar najodločnejše protesti-rati. Zastopniki deželnega odbora so za-htevali predvsem, da naj se razvelja-vijo maksimalne cene za živino in sicer z ozirom na grozečo — depekoracijo. Ker se je vojaška oblast izjavila proti odpravi maksimalnih cen, so se izrekli zastopniki deželnega odbora za poviša-nje maksimalnega tarifa ter obenem predlagali, da naj se vsa kupčija z ži-vino poveri posebni vnovčevalni zadru-gi pod pokroviteljstvom deželnega od-bora, ki naj bi torej imela nekaj mono-pol za nakup in prodajo živine. Tem predlogom sem kar najodločnejše ugo-varjal (dobro- in bravo-klici) ter po-udarjal, da je nezadovoljnost proti se-danjim maksimalnim cenam u m e t n o ustvarjena (Tako je!), naš kmet ni ode-ruh in je zadovoljen, če prodaja po 2 K žive vage. Nikakor pa ni razumeti, kaj ima depekoracija opraviti z maksimal-nimi cenami. Pri 2 K žive vage se je bati depekoracije, pri 2 K 50 vin. ali 3 K pa ne? (Živahno pritrjevanje, veselost.) Ako se naj res kaj stori, da bo ostalo več živine v hlevu, potem naj se morda posreduje pri vojaški oblasti, da zniža, če mogoče, kontingent živine, ki od-pade na našo deželo. Proti tendencam, ki z veliko doslednostjo delujejo za zvi-šanje maksimalnih cen, moramo mi kot zastopniki konzumujočih širokih mas mestnega prebivalstva in sploh vseh, ki so navezani na pičle stalne dohodke, pravočasno protestirati. (Živahno splešno pritrjevanje na vseh klopeh.)

Ako se kaže, da kmet noče več pro-dajati po maksimalni ceni, potem naj ustrezne vlada naši utemeljeni prošnji ter nam da pravico prisilnega nakupo-vanja živine. Vojaška oblast nima nič proti temu, ako se pridružijo naši za-stopniki njenim nakupovalnim komisi-jam ter prevzamejo po maksimalni ceni blago, ki ga vojaštvo odklanja. Na ta

način bi občina preskrbela mestu do-volj mesa in kar je posebno važno, re-gulirala bi tudi cene in onemogočila vse špekulacije na škodo prebivalstva. (Splošno pritrjevanje.)

V konferenci na deželni vladi se je razpravljalo tudi o jajcih. Kakor sem že omenil, imamo za tri dolenjske sodne okraje izključni privilegij za nakupo-vanje jajc po oblastveno določenih ma-kimalnih cenah. Celo akcijo smo or-ganizirali tako, da kupujejo od nas le-gitimirani jajčarji jajca pri kmetu do-ma ter nam jih pošiljajo proti primerni proviziji. Vprizorila pa se je v zadnjem času pravcata gonja, in razni mešetarji ter prekupčevalci, ki so spravljali pre-je jajca iz dežele ter si zaslužili mastne dobičke, nagovarjajo kmete, da naj ne prodajajo jajc mestni občini, češ, da jih preslabo plačujemo — akoravno oni sami niso kmetu jajc nikdar boljše pla-čevali. Ljudje so se dali zapeljati in na našem trgu je res začelo primanjkovati jajc. Ker se letos konzumira v Ljub-ljani zlasti tudi v vojaških bolnicah izredno mnogo jajc, smo prosili deželno vlado, da naj nam odkaže še eden okraj, kjer bomo imeli »jajčni privilegij« — v konferenci na deželni vladi pa so za-htevali zastopniki deželnega odbora, da se nam ta privilegij sploh odvzame. —

Ostra nasprotstva med interesi zastopnikov deželnega odbora ter kme-tijske družbe so se pojavila tudi glede d o b a v e m l e k a. Kupčija z mlekom naj se izroči po zahtevi deželnega od-bora mlekarski zadružni organizaciji, ki bi imela torej mlečni monopol in bi v sporazumu z oblastjo določila cene, ki bi morale biti po nazorih deželnega odbora za mnogo višje od današnjih. (Čujte, čujte!) Ako bi pa producent, to-rej kmet, direktno prodajal, potem naj bi bilo to mleko cenejše kakor ono, ki bi ga prodajal potem mlekarne. To se pravi z drugimi besedami producenta prisiliti, da naj gre po mleko v mlekar-no, ki bi potem konsumentu diktirala

D. Maksiljevac:

Jetnik.

(Izvirno.)

Negova celica je bila majhna in temna. Skozi malo zamreženo okno je dohajalo le malo dnevne svetlobe. Če si prišel v njo iz luči, nisi mogel prvi hip ničesar razločiti, šele pozneje, ko so se oči navadile tega mraka si lahko spo-znal posamezne predmete: Tam v kotu je stala postelja, ali bolje rečeno; dve stolici, na njih pa par desk, na katerih je ležalo nekaj pesti slame. To ji je bila vsa oprava. Služila mu je v vsem, za stol, mizo in posteljo. Tu je posedal po cel božji dan in razmišljeval, le ko mu je prinesel njegov brezbesedni paznik tisto borno kosilce, se je predramil, vstal je, povžil prinešeno mu hrano in zopet sedel nazaj na stari prostor.

Navadil se je že povsem tega eno-ličnega, osamelega življenja. Včasih se mu je zahotelo zopet nazaj v svet, na-zaj v življenje; toda pri tej misli mu je vedno zadrhtelo telo. Le po njegovih otrocih mu je bilo hudo, po njegovih

malih črvičkih s svojimi rdečimi liči-cami. Pri spominu na nje je zaplulo po njem, raztrgal bi ozke okove in šel bi med nje in bil srečen, tako srečen kot je bil nekdanj... Kako lepo življenje je bilo tistikrat. On je imel službo, malo je zaslužil, toda preživljal je lahko po-šteno svojo ženo in otroke. Zjutraj zgo-daj, ko so še vsi spali, le njegova žena je bila že na nogah, da mu pripravi za-jutrek, je odhajal na delo, pozno v ve-čer se je ponavadi vračal domov k svoji družini, utrujen je bil od dolgega, na-pornega celodnevnega truda, toda pri tem je bil vendar srečen in zadovoljen.

In potem. Njegov gospodar je po-pustil tovarno, prišla je v roke tujcu. Odstavil je delavce, domačine, nadome-stil jih z drugimi. Med odstavljenici je bil tudi on. Žalostno ga je pogledal, ko mu je odšteli težko prisluženi denar in odšel. Zaslutil je ubogi trpin nekaj hu-dega, nekaj pretresujočega... Vrnil se je domov, toda ta večer ni bil več tako vesel, kot drugi. Brezskrbno se je vlegel in zaspal, saj je imel službo, in dokler bo zdrav, bode lahko delal, lahko služil denar, da bo preživel družino; a nocoj,

vržen je na cesto, brez dela, brez za-služka. — Denar kmalu poide in kaj potem, ali bo dobil drugo delo? — Ni mogel zaspati, neprestano se je preme-taval po trdem ležišču, spati ni mogel, preveč ga je skrbelo.

Drugi dan je vstal še bolj zarana in odšel na pot, da si poišča novega dela, novega kruha. Vrnil se je proti noči; ves zaprašen je bil in izmučen od dol-gega pota, a hodil je zastoj, povsod je bilo dovolj delavnih rok, nikjer prostora zanj.

Tako so tekli dnevi, tekli tedni, za-služka nič, toda jesti so morali. Tu in tam ga je vzel kak kmet za dan, dva, potem pa zopet brez zaslužka. — De-nar mu je pošel, a drugega ni mogel dobiti! Rad bi delal, trdo, brez odmora, samo da bi zaslužil, da bi dal lačnim malčkom, ko so ga gledali tako milo, proseče: »Ata, kruha, lačen!« Kako hu-do se mu je storilo, kako rad bi jim pomagal, a ni mogel. Obrnil je pogled od njih, da ne bi videli solz na njego-vem licu.

Neko nedeljo popoldne, dobro se še spominja, je šel k njegovemu premož-

cene. Mnenje, da je mlekarniško mleko več vredno, ne velja. V zadnjem času se je razvila po ljubljanski okolici živahna agitacija za podraženje mleka in zgodilo se je že, da so bile mlekarice na potu v mesto ustavljene in pregovorjene, da naj ne nesejo mleka svojim naročnikom, temveč v mlekarno! (Čuj-te!) Tem nakanam se moramo odločno upreti. (Splošno pritrjevanje.) Poskrbeti pa nam je tudi za odpravo nekega drugega nedostatka. Vojaške bolnice potrebujejo mnogo mleka, tako da je nastalo občutno pomanjkanje tega tako važnega živila. Temu bi se dalo od pomoči na ta način, da bi prevzele dobavo mleka za bolnišnice nekatere gorenjske mlekarnice, ki so danes itak v zadregi za odjemalce. Treba bi bilo v tem oziru konkretnega dogovora deželne vlade z vojaško upravo.

Slavni občinski svet! Očitalo se je meščanstvu, da hoče navaliti na kmeta vsa bremena sedanjega težkega časa. Tej trditvi moram tudi s tega mesta kar najodločnejše ugovarjati. Napačna je in krivična od konca do kraja. Niti krvni davek kmeta ni večji kakor krvni davek meščana, relativno je najmanj toliko meščanskih ljudi na bojišču kakor kmetov. Peza gospodarske vojne pa leži skoro izključno na ramah mestnega prebivalstva. (Tako je! Splošno pritrjevanje.)

To moramo jasno in odkrito povedati in obrniti se moramo na poklicane faktorje, da nas ščitijo pred zahtevami gotovih prenapetih agrarnih krogov, ki hočejo mnogo več, kakor kmetje sami, kajti, gospoda, naši pametni in pravično sodeči kmetje niso nikdar zahtevali, da jim bodi mučni položaj mestnega prebivalstva, ki je po svoji ogromni večini navezano na iste skromne dohodke, s katerimi je v normalnem času komaj izhajalo, povod in prilika nepravilnih dobičkov. (Živahna pohvala in ploskanje pri vseh strankah.)

nemu sosedu, prosil ga je, naj se ga usmili, naj mu dá. Lahko bi mu dal, bil je bogat, še poznalo bi se mu ne tistih borih par goldinarjev, njega bi pa le rešil, a kaj njega, če tudi on nič ne je, samo, da dá svojim malim kaj za prigrizniti. Toda ni mu hotel dati, ni ga hotel rešiti stradanja, le rekel mu je odurno: »Za berače nisem shranjeval denarja!« Še ga je prosil, prosil ga v imenu Križanega, naj mu dá. »Če ne bom povrnil, bodem pa odslužil«, mu je porekel. Toda ne, njegove roke so bile preskopuške, zato mu ni dal, zato ga ni rešil pogina, vrata mu je pokazal stari trdi skopuh. In tistikrat je vstalo v duši, kot blisk, tako naglo. »Družina ali ti?« Stopil je nazaj k njemu in mu rekel suho: »Daj!« Zakrohotal se je skopuh in mu pokazal vnovič na vrata. Nič ni pomišljal, zagrabil je stol in udaril. Ves oblit s krvjo se je škrt zvrnil po tleh. Stopil je k njemu udaril še enkrat, dvakrat, nato mu pobral denar in odbežal proč od kraja, kjer se mu je porodila misel o ubojstvu, kjer je izvršil umor. Hitel je domov, zagrabil denar in ga vrgel od sebe, da se je z glasnim

Govornik predlaga konečno naslednjo

resolucijo:

Občinski svet stolnega mesta Ljubljane prosi visoko c. kr. deželno vlado:

1. da odkloni vsako nadaljno zvišanje maksimalnih cen za klavno živino, pač pa dovoli ljubljanski mestni občini prisilno nakupovanje za aprovizacijo mestnega civilnega prebivalstva potrebne množine klavne živine po obstoječih maksimalnih cenah v zvezi z nakupovanjem klavne živine za c. in kr. vojaško upravo.

2. da razširi pravico mestne občine do izključnega nakupovanja jajc pod sedanjimi pogoji na celi okrajni glavarstvu Litija in Krško ter prepreči z najstrožjimi naredbami vsak izvoz jajc iz imenovanih okrajev;

3. da odkloni vsako diferenciranje cen za mlekarniško mleko na eni in ono, katero oddaja producent neposredno konsumentu na drugi strani; tudi naj ukrene vse potrebno, da bo mleko iz ljubljanske okolice ostalo ohranjeno izključno le za potrebe ljubljanskega prebivalstva, dočim naj se potrebščina vojaških bolnišnic krije iz raznih oddaljenjših mlekarn, n. pr. kamniškega političnega in zlasti brdskega sodnega okraja.

Popolnoma umestna resolucija je bila sprejeta soglasno in so za njo glasovali samoobsebi umljivo tudi zastopniki S. L. S.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

DOBRA SRCA.

V naši tobačni tovarni so doma dobra srca. Odkar je izbruhnila sedanja vojska, naša vrla dekleta pridno delajo cigarete ranjencem, za katere tako po-

trebni material same kupijo. Seveda delajo v ta dober namen doma ob prostem času. Za cigarete se je darovalo denarja samo v oddelku delovodje gosp. Burgarja in sicer:

13 K 48 vin., 12 K 16 v., 12 K 80 vin., 11 K 89 vin., 11 K 60 vin., 10 K 2 vin., 10 K 75 vin., 11 K 10 vin., 11 K 12 vin., 9 K 86 vin., 10 K 52 vin. in 20 vin.

Izročile so pa izdelane cigarete: Habe 965, Erjavc 300, Findeisen 500, Habe 1000, Habe 400, Erjavc 500, Findeisen 535, Habe 600, Findeisen 500, Škerjanc 400, Habe 500, Findeisen 400, Škerjanc 500, Škerjanc 400, Dolžan 300, Findeisen 400, Erjavc 700, Dolenc 300, Findeisen 400, Findeisen 400, Juršič 1200, Blejc 1000, Findeisen 400, skupaj 126.000.

Ranjencem so bile oddane cigarete po delavkah: Šešek 600, Dolenc 500, Forstner 500, Dolenc 500, Forstner 500, Skalar 600, Anžič 400, Dolenc 600, Koprivc 300, Jankovič 300, Jankovič 300, Gerjup 500, Dolenc 600, Forstner 500, Skalar 500, Dolenc 400, Dolenc 400, Koprivc 300, Koprivc 400, Anžič 500, Anžič T. 500, Plazar 500, Čamernik 700, Dolenc 500, Forstner 500, Dolenc 400, Dolenc 500.

Taka velikanska požrtvovalnost zasluži res splošno pohvalo.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1915. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske Večernice (molitvenik).

hujšo kazen, samo da zaduši ta ogenj, ki ga žge tako neusmiljeno.

Dospela sta pred sodnika. Molče ga je pogledal strogi mož in namignil orožniku. Oddal ga je ječarju, ki mu je odkazal temno celico; bila je slaba, a vendar boljša kot ta v kateri je zdaj, mnogo boljša. In tudi hrane je dobival več in bolj tečna je bila. Toda tam je bil le nekaj časa, do tistikrat, ko še ni bil obsojen, toda po obsodbi so ga potisnili tu sem. Rad bi trpel kazen, saj jo je zaslužil, samo če bi vedel kaj se je zgodilo z njegovimi otroci. Dolgo jih že ni videl, dolgo je že med tem zidovjem. Kakšni so, veliki in zdravi, in ali se še spomnijo kedaj očeta, ki je daroval za nje svobodo, samo da bi jih rešil gladu, rešil pogina.

Utrujen od spominov, je zadremal na trdi jetniški postelji in zaspal. Morda je zasanjal sanje o nekdanjem srečnem in zadovoljnem življenju. Nič ga ni motilo v teh prijetnih sanjah, globok molk je vladal v celici, katerega so motili le izza vrat prihajajoči koraki nemega stražnika...

žvenkom zatrkalikal po vseh kotih ubožne izbe. Težil ga je denar, zato ga je zagnal daleč od sebe, denar, ki si ga je pridobil po sili, po morilni poti.

Drugi dan, ko je prišel orožnik in ga jel izpraševati, nič mu ni zakrival, povedal mu je vse, povedal, da je bil prisiljen, da reši družino gotovega pogina. Pomilovalno ga je pogledal orožnik, smilil se mu je ubogi mož, toda pomagati mu ni mogel, moral je izvršiti njemu dano povelje in ga odvesti v zapor. Nič se mu ni branil, ko ga je oklepil v železje, ne nič se ni. In ko je njegova žena obupno vila roke in jokala, se mu ni zdelo nič čudnega, še pogledal jo ni; le otroci so se mu smilili, ko so tako začudeno gledali očeta z zvezanimi rokami, pred tem čudnim, tujim možem. Odšla sta. Topo je gledal predse. Ni se upal pogledati po vasi, sram ga je bilo, ko so ljudje kazali za njim s prstom: »Glej morilca žene!« Čudno mu je zvenela na uho beseda: »ubijalec«. Kaj on, on nekdanj najpridnejši delavec v vasi, on je sedaj ubijalec? Spomnil se je včerajšnjega dejanja in pekoč kes se ga je polotil. Rad bi pretrpel naj-

Kdor je doplačal 80 vin, za broš., oziroma K 1.40 za vezan izvod, prejme: **Trojka.**

Družba se bo potrudila, da častiti udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro.

Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu:

1. Krška škofija.
2. Razni kraji.
3. Tržaško-koprska škofija.
4. Lavantinska škofija.
5. Ljubljanska škofija.
6. Goriška nadškofija.

Ker je vsled vojske promet na Goriško zelo otežkočen, prosimo vse č. gg. poverjenike goriške nadškofije, katerim je v sedanjih razmerah omogočeno prejemati tovarnega blaga, da nam po dopisnici naznanijo, po kateri poti in na katero pošto ali železniško postajo naj jim pošljemo družbene knjige.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovališča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Cenjene gospode poverjenike nujno prosimo, naj z ozirom na sedanje razmere po prejemu »aviza« pošljejo takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo Družbi samo zamudo in nepotrebni stroškov. Vsem č. gg. poverjenikom ki prejmejo po železnici po več zabojev, vljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboju z najnižjo številko.

Vsakemu zavoju so tudi priložene vpisovalne pole Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto.

Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebnega prostora.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Agitirajte za „Mladost“!

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priloga se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Pospalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potanju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Šladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljeno sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratnio, volne, bombaža, sukanoa itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Prepešno blago

Zmerne cene

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Cene najvišje.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.